

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM pro předškolní vzdělávání

POHÁDKOVÉ EKOHRANÍ

Obsah

I. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE O MATEŘSKÉ ŠKOLE	3
II. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	4
III. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ	5
IV. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ	10
V. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU	12
VI. VZDĚLÁVACÍ OBSAH	19
VII. EVALUAČNÍ SYSTÉM	28

I. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE O MATEŘSKÉ ŠKOLE

Název školního vzdělávacího programu:

Pohádkové ekohraní

Název školy:

Mateřská škola a Základní škola Ostopovice, okres Brno-venkov,
příspěvková organizace

Adresa:

Školní 18, 664 49 Ostopovice

Ředitel:

Mgr. Petr Juráček

Kontakty:

juracek@zsostopovice.cz

www.zsostopovice.cz

IČO: 71000453

Zřizovatel:

obec Ostopovice, okres Brno-venkov

Adresa:

U Kaple 5, 664 49, Ostopovice

Kontakty:

evidence@ostopovice.cz

www.ostopovice.cz

IČO: 00282294

547 211 381

Vedoucí učitelka mateřské školy: Bc. Ivana Bláhová

E-mail: blahova@zsostopovice.cz

Telefony: třída Myšky – 547 354 881

třída Ježci – 547 357 075

třída Žabky – 547 357 076

vedoucí stravování – 547 211 325

Platnost dokumentu: od 1. 9. 2017

ŠVP byl projednán a schválen na pedagogické radě konané dne: 26. 6. 2017, 28. 8.

2019, 1. 9. 2021

Školská rada projednala dne: 13. 9. 2017, 2. 12. 2019, 13. 12. 2021

Zpracovala: Bc. Ivana Bláhová a kol. MŠ

Vydal: Mgr. Petr Juráček

II. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

„MŠ a ZŠ středem obce“

Jsme příměstská komunitní škola, která je otevřená dobrým vlivům velkoměsta, ale dokáže využít tradice a zvyky Ostopovic a rodinné atmosféry školy. MŠ především spolupracuje s rodiči a prarodiči dětí, v rámci společných aktivit se ZŠ spolupracuje s místními spolky a zapojuje se do společných projektů.

Mateřská škola je trojtřídní. Nyní je hygienou povolena kapacita 73 dětí. Obědy se do školy dováží firmou ze školní jídelny.

Personální zajištění: 6 učitelek, 2 provozní pracovnice, vedoucí stravování, správce areálu. Protože integrujeme děti se speciálními vzdělávacími potřebami, pedagogický sbor doplňuje dle aktuální situace asistent pedagoga.

Motto ŠVP - „Vyprávěj – já to zapomenu, ukaž mi to – něco si zapamatuji, nech mě to udělat – já to pochopím.“ – zdůrazňuje náš záměr vzdělávat děti praktickými a činnostními aktivitami.

Název ŠVP – „Pohádkové ekohraní“ – napovídá zaměření na environmentální výchovu a ochranu přírody přiměřeně věku dětí. V rámci dalšího vzdělávání spolupracujeme s environmentálním zařízením Lipka, jsme v celostátní síti škol Mrkvička – síť mateřských škol se zájmem o ekologickou výchovu. Máme přírodní zahradu, kterou využíváme ke vzdělávání, poznávání, hraní i odpočinku, neustále ji doplňujeme o nové prvky. K vycházkám využíváme rozmanité okolí Ostopovic – rybník Šelše, les a přírodní divadlo Nad Šelší, les a hřiště U tří bříz, pole a kopec Na slepičce, louku u Staré dálnice, přírodní hřiště u cesty na Nebovidy, chatovou oblast se zahrádkami, pole za vesnicí kolem cesty Bosonožská.

Historie

Výstavba MŠ byla zahájena koncem 70. let 20. stol. a budova měla být postavena v akci Z. Pro nedostatečný počet brigádníků převzaly a dokončily v roce 1985 stavbu Pozemní stavby Brno. Provoz MŠ byl zahájen 7. 10. 1985, přijato bylo 46 dětí do dvou tříd. V letech 1995–2002 byla mateřská škola jednotřídní, poté do roku 2012 opět dvoutřídní s počtem 56 dětí. Od roku 2004 byla budována zahrada s přírodními prvky, v roce 2009 byla oceněna Nadací Veronica. V roce 2010 a 2011 proběhla nákladná rekonstrukce budovy školy a školky ve dvoře areálu. V opravené budově je přízemí vyhrazené MŠ s kapacitou 73 dětí, 2. a 3. nadzemní patro je vyhrazené ZŠ. Třídy jsou tvarovány do půlkruhů, které jsou doplněny ve dvou třídách terasami na zahradě. Budova je vybavena novým nábytkem. Vytápění školy je zajištěno tepelným čerpadlem země voda (pět vrtů, každý o hloubce 120 m). Dešťová voda je využívána ke splachování. Díky izolačním vlastnostem je stavba považována za energeticky úspornou stavbu kategorie B.

III. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

a) Věcné podmínky

- MŠ má takové prostorové uspořádání, které vyhovuje skupinovým i individuálním činnostem dětí.
- Dětský nábytek, tělocvičné nářadí, zdravotně-hygienické zařízení (umývárny, toalety) i lehátka jsou přizpůsobeny antropometrickým požadavkům, odpovídají počtu dětí, jsou zdravotně nezávadné a bezpečné.
- Hračky, pomůcky a výtvarný materiál jsou umístěny tak, aby je děti dobře viděly, mohly si je samostatně brát a ukládat. Jsou průběžně obnovovány a doplňovány, odpovídají věku dětí.
- Dětské práce jsou přístupné rodičům na nástěnkách v šatně, ve třídách a v meziprostoru před třídami.
- Máme možnost využívat hřiště a tělocvičnu v místní sokolovně.
- Zahrada je vybavena herními a přírodními prvky. Umožňuje rozmanité pohybové a další aktivity.
- Cíle:
- Budovat zahradu s přírodními a herními prvky – úprava terénu kolem jezírka, blátivá kuchyňka s posezením, suchá zídka, pítka pro děti, vrbový domeček, záhon s trvalkami apod.
- Zastínění teras.
- Vybudovat polytechnický koutek pro děti.

b) Životospráva

- Dětem je poskytována 3x denně plnohodnotná a vyvážená strava. Obědy se do školy dováží firmou ze školní jídelny a mezi podávanými pokrmy jsou dodržovány vhodné intervaly.
- Je zajištěn dostatečný pitný režim v průběhu celého pobytu dítěte v MŠ.
- Děti nejsou do jídla nuceny, jsou přesvědčovány k ochutnání jídla.
- V MŠ je zajištěn pravidelný režim dne, který je flexibilní, takže umožňuje činnosti dětí přizpůsobit potřebám a aktuální situaci.
- Děti jsou každodenně a dostatečně dlouho venku (zpravidla 2 hod. dopoledne), vždy s ohledem na okamžitý stav ovzduší či jiné přírodní překážku.
- Dobu odpočinku upravujeme dle individuální potřeby dětí. Dětem s nižší potřebou spánku jsou nabízeny klidné činnosti na lehátku či u stolečku.
- Všichni zaměstnanci školy respektují individuální potřeby dětí, reagují na ně a pomáhají v jejich uspokojování.
- Učitelky zatěžují děti vždy přiměřeně, v rámci jejich možností, děti mají možnost relaxovat v odpočinkovém koutku třídy.

c) Psychosociální podmínky

- Učitelky vytvářejí dětem takové prostředí, aby se zde cítily spokojeně, jistě a bezpečně, respektují individuální potřeby dětí.
- Všechny děti mají ve škole stejná práva, možnosti i povinnosti.

- Učitelky se snaží o nenásilnou komunikaci s dětmi, navozují vzájemný vztah důvěry a spolupráce, seznamují děti s jasnými pravidly chování ve skupině.
- Učitelky rozvíjejí v dětech citlivost pro vzájemnou toleranci, ohleduplnost a vzájemnou pomoc a podporu.
- V práci s dětmi převažuje pozitivní hodnocení a pochvala, učitelky učí dítě nebát se, důvěřovat si a pracovat samostatně.
- Učitelky se dostatečně věnují vztahům ve třídě, nenásilně tyto vztahy ovlivňují prosociálním směrem (prevence šikany).
- Učitelky umožňují adaptaci s možností účasti rodičů.
- Je uplatňován pedagogický styl s nabídkou, který počítá s aktivní spoluúčastí dětí.
- Vzdělávací nabídka je dětem tematicky blízká, pochopitelná, přiměřeně náročná a prakticky využitelná.
- Cíle:
- Zlepšit akustiku – vytvořit klidné prostředí pro individuální práci s dětmi.

d) Organizace

- Poměr spontánních a řízených činností je v denním režimu vyvážený.
- Děti mají možnost účastnit se činností v malých i velkých skupinách.
- Je uplatňován individuální adaptační režim.
- Učitelky se plně věnují dětem, jejich vzdělávání.
- Učitelky využívají aktivizujících a činnostních metod a motivaci.
- Hra je hlavní činností dítěte.
- Režim dne je nastaven, ale není závazný, je na učitelce, jak si ho přizpůsobí k plánovaným aktivitám či potřebám dětí.
- Plánování činností vychází z potřeb a zájmů dětí, pro jejich realizaci jsou vytvářeny vhodné materiální podmínky.
- Ctíme tradice, vytváříme programy týkající se témat multikultury, ekologie, zdraví, protidrogové prevence (přiměřeně věku).
- Vedeme ESS – pomáháme rodičům při rozhodování v otázkách školní zralosti.
- Nejsou překračovány stanovené počty dětí ve třídě, spojování tříd je maximálně omezeno.

e) Řízení mateřské školy

- Řízení školy – Školu dle organizačního řádu komplexně řídí ředitel školy.
- Vedoucí učitelka MŠ má kompetence a pravomoci vymezené v náplni práce a určené vnitřními směrnicemi a pověřeními ředitele školy.
- Řízení MŠ je založené na důvěře, toleranci a respektu k sobě navzájem. Všechny učitelky mají svůj podíl zodpovědnosti za chod školy. Povinnosti, pravomoci a úkoly učitelek jsou jasně vymezeny (viz náplň práce a kompetence v ročním plánu).
- Vzájemná informovanost probíhá na poradě vedoucích pracovníků a na pedagogických poradách. Názory učitelek jsou respektovány, probíhají diskuze, závěry jsou výslednicí domluvy (ne nařízení).
- Pedagogický sbor pracuje jako tým, který se vzájemně podporuje, důvěřuje si, zve ke spolupráci rodiče, má vypracovaný informační systém.
- Vedoucí učitelka MŠ vypracovává ŠVP ve spolupráci s ostatními učitelkami, opírá se o předchozí analýzu a evaluační činnosti, z výsledků vyvozuje závěry pro další práci.

- MŠ spolupracuje se ZŠ, se Sdružením rodičů a přátel školy, s odborníky na řešení výchovných a vzdělávacích problémů dětí, s obcí a organizacemi v ní.

f) Personální a pedagogické zajištění

- Učitelky mají odbornou kvalifikaci, aktivně se sebevzdělávají (využívají dobře vybavenou knihovnu s odbornou literaturou a časopisy), jsou vytvořeny podmínky pro další vzdělávání (semináře a vzdělávací kurzy).
- Zaměstnanci MŠ pracují na základě jasně vymezených a společně vytvořených pravidel, jednají, chovají se a pracují profesionálně.
- Specializované služby jsou zajišťovány ve spolupráci s příslušnými odborníky (logoped, speciální pedagog, dětský psycholog, dětský lékař).
- Cíle:
- Zajistit překrývání přímé pedagogické práce učitelek v každé třídě v minimálním rozsahu dvě a půl hodiny denně.
- Doplňovat si vzdělání – viz Plán osobnostního rozvoje.

g) Spoluúčast rodičů

- Mezi pedagogy a rodiči panuje oboustranná důvěra, vstřícnost, ochota spolupracovat.
- Rodiče mají možnost podílet se na dění v MŠ, mohou dle svého zájmu vstupovat do her svých dětí, mohou se spolupodílet na plánování akcí.
- Rodiče jsou pravidelně informováni o dění v MŠ (nástěnky, www stránky, sms a e-mailové zprávy), dle potřeby či zájmu jsou informováni o prospívání a individuálních pokrocích jejich dětí.
- Učitelky se ohleduplně, důvěrně a taktně domlouvají s rodiči o společném postupu při vzdělávání a výchově dětí, nezasahují do života a soukromí rodiny, varují se přílišné horlivosti a poskytování nevyžádaných rad.
- Učitelky nabízí rodičům poradenský servis a možnost zapůjčení odborné literatury.
- Rodiče se ochotně zapojují do akcí MŠ (nabízí pomoc brigádnickou – zahrada, materiální, přispívají na nákup hraček a pomůcek – vánoční nadílka, připravují občerstvení na tvořivé dílny, pomáhají při organizaci podzimní a jarní burzy).

h) Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Dítětem se speciálními vzdělávacími potřebami se rozumí osoba, která k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění nebo užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Podpůrnými opatřeními se rozumí nezbytné úpravy ve vzdělávání a školských službách odpovídající zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám dítěte. Děti se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření školou a školským zařízením.

Podpůrná opatření spočívají v:

- uplatňování principu diferenciacce a individualizace vzdělávacího procesu při plánování a organizace činností
- realizaci všech stanovených podpůrných opatření při vzdělávání dětí podle aktuálních potřeb

- osvojení specifických dovedností v úrovni odpovídající individuálním potřebám a možnostem dítěte zaměřených na samostatnost, sebeobsluhu a základní hygienické návyky v úrovni odpovídající věku dítěte a stupni postižení
- spolupráci se zákonnými zástupci dítěte
- konzultaci v ŠPZ
- snížení počtu dětí ve třídě
- přítomnosti asistenta pedagoga podle stupně přiznaného podpůrného opatření
- využití dalšího pedagogického pracovníka, tlumočnicka českého znakového jazyka, logopeda apod.
- použití kompenzačních pomůcek a hraček, využívání komunikačních systémů neslyšících a hluchoslepých a podpůrných komunikačních systémů

Podpůrná opatření se člení do pěti stupňů podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola i bez doporučení ŠPZ.

i) Podmínky vzdělávání dětí nadaných

V předškolním věku dítě prochází obdobím nerovnoměrného a skokového vývoje. Pokud dítě vykazuje známky nadání v určité oblasti, musí být dále podporováno. Škola je povinna vytvářet ve svém školním vzdělávacím programu a při jeho realizaci podmínky k co největšímu využití potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti. Vzdělávání dětí probíhá takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání mohla ve škole projevit a pokud možno i uplatnit a dále rozvíjet. Škola je povinna využít pro podporu nadání podpůrných opatření podle individuálních vzdělávacích potřeb žáků v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory.

Podpůrná opatření spočívají v:

- předčasném nástupu dítěte ke školní docházce
- obohacování vzdělávacího obsahu
- zadávání specifických úkolů, projektů
- přípravě a účasti na soutěžích

j) Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

Při vzdělávání dětí od dvou do tří let je nezbytné uvědomovat si specifika vývoje dítěte. Dítě má výrazně méně zkušeností, vymezuje se vůči ostatním, osamostatňuje se, bývá egocentrické, neorientuje se v prostoru a čase, žije přítomností. Rozdíly v jednotlivých oblastech vývoje jsou velmi výrazné. Dítě obvykle projevuje potřebu silnější vazby na dospělou osobu, poznává nové vzorce chování dospělých i vrstevníků, vymezuje si vlastní prostor, přijímá hranice a nové role. Podmínkou úspěšné pedagogické práce je citlivé přizpůsobování organizace se střídáním nabídky činností, trénováním návyků a praktických dovedností, ponecháním co největšího prostoru pro volné hry a pohybové aktivity.

- Současný stav:
- MŠ je vybavena i podnětnými a bezpečnými hračkami a pomůckami pro dvouleté děti.
- Ve třídě jsou nastavena dětem srozumitelná pravidla pro používání a ukládání hraček a pomůcek.
- Ve třídě je prostor pro volný pohyb a hru dětí.

- Jsou vytvořeny podmínky pro adaptaci a k oboustranné důvěře a spolupráci s rodinou.
- Cíle:
  - Vytvořit zázemí pro zabezpečení hygieny – přebalovací pult se skříňkou na hygienické potřeby a náhradní oblečení, personální zajištění.
  - Zajistit plné úvazky učitelek, aby bylo možné překrývání se aspoň dvě a půl hodiny denně a tím mohl být zajištěn:
    1. režim dne, který je možný upravit s ohledem na potřeby dětí – posunutí doby stravování a odpočinku.
    2. vzdělávací obsah, který je realizován v menších skupinách nebo individuálně.

k) Poskytování jazykové podpory dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Hlavní cílovou skupinou jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání – děti s odlišným mateřským jazykem (OMJ).

Děti s OMJ nejsou homogenní skupina, jejich potřeby jsou odlišné v každém věku i stupni jazykového rozvoje, proto je důležitá úzká spolupráce s rodiči, vstřícný postoj, inkluzivní přístup a porozumění.

V případě počtu 4 a více dětí s OMJ zřizuje ředitel MŠ skupinu pro jazykovou přípravu.

Děti pocházející z odlišného kulturního a jazykového prostředí přirozeně potřebují naši podporu a specifický přístup odpovídající jejich potřebám:

- začlenění mezi vrstevníky
- získávání a rozvíjení potřebných kompetencí pro život v naší zemi (jazykové a sociokulturní)
- příprava na povinnou školní docházku

Realizace jazykové podpory:

Při plánování formy a náplně jazykové podpory jsou důležité

- a) podmínky v MŠ – složení tříd, počet dětí s OMJ, personální zajištění
- b) potřeby daných dětí – věk, jazyková úroveň

Formy jazykové podpory:

1. jazyková podpora v běžném dni

- dítě rozvíjí jazykové dovednosti průběžně v rámci každodenního pobytu v MŠ
- zohlednění potřeb dítěte při plánování aktivit
- odstraňování překážek, které mohou dítěti bránit v porozumění, produkci a při osvojování nového jazyka

2. jazyková podpora individuální – v rámci docházky do MŠ

- zpracování jazykové diagnostiky – přehled jazykové úrovně (výchozí úroveň a postupné stanovování konkrétních cílů)
- systematická a pravidelná práce s dítětem
- založení jazykového portolia – zakládání materiálů a obrázků, se kterými pracujeme

3. jazyková podpora v kurzu

- možnost otevření kurzu pro skupinu dětí cizinců či zajištění účasti na kurzu v jiné MŠ

IV. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

Zápis

Zápis dětí do MŠ probíhá v květnu příslušného roku. O přijetí rozhoduje ředitel školy dle kritérií, která jsou zveřejněna na webových stránkách školy.

Doba provozu MŠ je projednána na třídní schůzce s rodiči (konec srpna) dle skutečné potřeby rodičů – předběžný průzkum je zjišťován v Zápisním listě při zápisu do MŠ.

Vnitřní uspořádání školy

Do MŠ je hlavní vchod společný se ZŠ, v MŠ je pak společná šatna pro všechny tři třídy a jeden vchod do společného prostoru před třídami, kam vstupují rodiče při předávání a vyzvedávání dětí.

Dvě třídy (Myšky a Ježci) jsou heterogenní, zařazujeme zde nejmladší děti do 5let. Bereme přitom ohled na přání rodičů, především u sourozenců. Jedna třída (Žabky) je homogenní, zařazujeme zde starší děti od 5let.

Třída předškoláků (Žabky) je ze dvou částí (herna a třída), nemá samostatnou umývárnu a WC, děti chodí dle určeného pravidla do tříd mladších dětí. Třídy jsou účelově uspořádány na pracovní a herní centra, ve kterých se děti dle zájmu realizují. Děti si hračky samy mohou brát a uklízet, podílejí se svými výtvary na výzdobě prostředí. Je ponechán i prostor pro pohybové aktivity dětí. V MŠ je zaveden režim dne, který dle potřeby lze přizpůsobit aktuálním situacím, přáním dětí, úvaze učitelky nebo počasí. Rodiče mohou v adaptačním období s dětmi (dle domluvy) pobývat ve třídě.

Třídy úzce spolupracují – nedílnou součástí programu jsou tradice, mimořádné dny a akce pro děti a rodiče. Společně také chystáme oslavu narozenin všech dětí v příslušném měsíci, kde hrajeme pohádky motivované ročními ekoprojekty (Studánky víly Rozárky, Zelený ostrov, Zlatý klíček, Vyprávění starého stromu, Luční školka, Za bludným kořenem). Při vzdělávání také využíváme zpracované projekty Zdravé dýchání - veselé pískání, Jóga pro děti, Správná řeč - logopedická prevence, předpoklad úspěšného školáka.

Pobyt venku využíváme k pohybovým aktivitám, hrám, pracovním činnostem, poznávání, experimentování i odpočinku. Maximálně využíváme školní přírodní zahradu, občas využíváme hřiště na místní sokolovně, chodíme na badatelské vycházky do okolí.

Pořádáme společné akce se ZŠ, především s 1. třídou, což umožňuje plynulý přechod do ZŠ, vedeme edukativně-stimulační skupinky v prostorách ZŠ.

Zabezpečení vzdělávání dětí s individuálním vzděláváním

Umožněno v povinném roce předškolního vzdělávání (vymezeno ve školním řádu)

- doporučení vzdělávacích oblastí, literatury
- nabídnutí konzultace, účast na ESS pořádaných MŠ
- ověření úrovně osvojování očekávaných výstupů

Výčet činností, při kterých je zajištěno souběžné působení obou učitelek v každé třídě

- vycházky do okolí, pobyt na zahradě
- projektové činnosti
- narozeninové dny
- mimořádné dny (v rámci tradic)
- nácvik vystoupení pro rodiče
- skupinové a individuální aktivity

V. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Motto:

**„Vyprávěj – já to zapomenu, ukaž mi to – něco si zapamatuji,
nech mě to udělat – já to pochopím!“**

Hlavním východiskem pro tvorbu ŠVP PV je RVP PV. Naším cílem je vybavit dítě klíčovými kompetencemi potřebnými pro další vzdělávání. K tomuto naplnění využíváme různorodé vzdělávací nabídky, vycházíme z potřeb dětí.

Filozofie školy

Klademe důraz na:

P – prožitek
O – osobnost
H – hravost
Á – adaptaci
D – důvěru
K – komunikaci
O – odbornost
V – vlídnost
É – empatii

E – experiment
K – kreativitu
O – originalitu
H – hudebnost
R – radost
A – akčnost
N – nápaditost
Í – inkluzi

Vize

Dítě je připraveno pro přechod na 1. stupeň v oblasti znalostí, dovedností i postojů. Je empatické, pomáhající a tolerantní ke všemu živému i neživému.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení – „Vím, kdo jsem“

- Prostřednictvím situací a plánovaných činností učít děti poznávat samy sebe, připravovat se na role budoucí, vážit si života, zdraví, duševní pohody a potřeby jednotlivce.

Sociální a personální kompetence – „Žiji mezi lidmi“

- Životem v MŠ učít děti rozvíjet kamarádské vztahy, mezilidské soužití, poznávat život ve společnosti a orientovat se v něm, rozvíjet vzájemnou úctu a respekt.

Činnostní a občanské kompetence – „Objevuji svět“

- Na základě pozorování, praktických činností a zkušeností učít děti poznávat a chápat v souvislostech, chránit a vážit si všeho, co je obklopuje – tj. živou i neživou přírodu, vést k úctě k tradici a poznávat jiné kultury.

Kompetence k řešení problémů – „Já to dokážu“

- Aktivním přístupem učít děti, že vlastním přičiněním a zapojením se mohou ovlivnit kvalitu života a řešit vzniklé situace a problémy.

Komunikativní kompetence – „Ptám se i odpovídám“

- Pomocí různých prostředků učít děti vyjadřovat a sdělovat bez zábran a ostychu své prožitky, pocity, myšlenky a učít ovládat dovednosti předcházející čtení, psaní a počítání.

Jaké je dítě na konci předškolního období v MŠ Ostopovice

Na základě diskuse pedagogů MŠ a ZŠ o společném propojování výuky a navazování procesu v ZŠ na proces v MŠ jsme stanovili společné výchovně vzdělávací cíle MŠ a ZŠ Ostopovice:

- Děti a žáci pracují ve skupině i samostatně, při řízené i individuální činnosti, vybírají si svoje aktivity, jsou zodpovědní za svoji práci a její výsledky.
- Děti a žáci komunikují mezi sebou, pomáhají si, naslouchají si, nejsou sobečtí a chovají se dle společných pravidel.
- Děti a žáci popisují své okolí, vyhledávají důležitá místa v Ostopovicích, setkávají se s místními rodáky, objevují historii Ostopovic, popisují rozdíly, změny v krajině – celoškolský projekt Naše Ostopovice.
- Děti a žáci popisují závislost člověka na přírodě, chrání a poznávají vše živé i neživé ve svém okolí.
- Děti a žáci přijímají se zájmem nové informace, hodnotí svoji práci i pokroky. Slovní hodnocení pedagogů podporuje vnitřní motivaci, radostné poznávání a objevování.

Dílčí cíle – směrem k dětem, zaměstnancům, prostředí školy

- Rozvíjet u dětí citový vztah k přírodě, ke všemu živému, k výtvarům lidské práce.
- Maximálně využívat dětský potenciál, možnosti a schopnosti.
- Vytvářet ve škole radostnou a příjemnou atmosféru, kde se děti cítí šťastně a spokojeně.
- Udržet otevřenou, klidnou pracovní atmosféru ve škole, budovanou na partnerských vztazích, toleranci, vzájemné úctě a pocitu odpovědnosti.
- Zajišťovat materiální vybavení školy pro zlepšení podmínek a úroveň vzdělávání.
- Zlepšovat estetický vzhled školy a jejího okolí.
- Dbát, aby dobré jméno školy znamenalo i v budoucnu stabilní počet dětí.
- Vhodně reprezentovat školu na veřejnosti, zapojovat se do kulturního života obce, spolupracovat se Sdružením rodičů a přátel školy, spolupracovat s dalšími subjekty, které se rovněž zabývají výchovně-vzdělávacím procesem – ZŠ, školní

poradenské zařízení, jiné školy v okolí, Lipka – školské zařízení pro environmentální vzdělávání.

- Vytvářet optimální prostředí a podmínky pro předcházení projevů rasové a národnostní nesnášenlivosti a dalších negativních sociálně-patologických jevů.
- Promyšlet organizaci a obsahovou náplň výchovně-vzdělávací práce (třídní vzdělávací programy), ty pružně přizpůsobovat aktuálním situacím, umět tvořivě improvizovat.
- Respektovat individualitu každého dítěte, při kladení požadavků vycházet z osobnostních předpokladů dětí, vést diagnostiku dětí.
- Pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami a pro děti nadané vytvářet podpůrná opatření na základě plánu pedagogické podpory.
- Průběžně provádět evaluaci mateřské školy a hodnocení výsledků vzdělávání.

Ekologické zaměření mateřské školy

Kontakt s přírodou by měl mít v každém věku své nezastupitelné místo. Možnosti pobývat denně v přírodním prostředí jsou však velmi omezené. Pobyt dětí v přírodě rodiče plánují.

Z tohoto důvodu jsme se rozhodli v naší mateřské škole problematikou ekologické výchovy více zabývat. Nechceme, aby se z dětí staly „interiérové bytosti“, které tráví svůj volný čas jen ve „světě“ supermarketů plných nepřírodných barevných světel, hlučné hudby a umělých lákadel z reklamy. Nechceme, aby děti znaly přírodu jen pasivně z televize.

Prožívání přírody představuje protiváhu našeho přetechnizovaného světa. Televize, počítač ani video nemůže nahradit bezprostřední kontakt s přírodou a s okolním světem. Dítě k poznávání potřebuje primární zkušenosti získané používáním vlastních tělesných a duševních sil. Příroda umožňuje poznávání všemi smysly. Za pomoci smyslových dojmů, vlastního pohybu a činností se rozvíjí celá osobnost dítěte, jeho prosociální chování, rozvíjí se pochopení pro vztahy a souvislosti v přírodě.

Mottem našeho ŠVP je heslo pocházející ze smyslového vnímání – „Vyprávěj – já to zapomenu, ukaž mi to – něco si zapamatuji, nech mě to udělat – já to pochopím“.

V mateřské škole máme jedinečnou možnost přibližovat dětem přírodu každodenně především při pobytu na školní zahradě a na vycházkách do nejbližšího okolí.

Přírodní zahrada, je nejvhodnějším prostředím nejen pro ekologickou výchovu přímo v terénu, ale napomáhá dětem k pohyblivosti a obratnosti, podporuje jejich sebedůvěru, stimuluje smyslové vnímání a v neposlední řadě nabízí dětem prostor pro volnou, spontánní hru. Pozorováním zvířat, hmyzu a rostlin přímo na zahradě, při hře s přírodním materiálem a při spontánním pohybu v přírodním prostředí si může dítě vytvořit kladný a blízký vztah k přírodě. Tento vztah se stane později měřítkem pro jeho vlastní hodnocení životního prostředí. K vycházkám využíváme rozmanité okolí Ostopovic – rybník Šelše, les a přírodní divadlo Nad Šelší, les a hřiště U tří bříz, pole a kopec Na slepičce, louku u Staré dálnice, přírodní hřiště u cesty na Nebovidy, chatovou oblast se zahrádkami, pole za vesnicí kolem cesty Bosonožská, Podskalní mlýn. Všechny přírodní biotopy využíváme k obohacování třídních vzdělávacích programů přímo v terénu, umožňují nám pozorování zákonitostí přírody v různých ročních obdobích, využívání přírodnin a přírodního materiálu k výtvarným činnostem,

využívání nerovného a rozmanitého přírodního terénu pro přirozený a volný pohyb dětí i k různým pohybovým aktivitám.

Prostřednictvím ekologických programů a pohádek s praktickými činnostmi, tvořením a pokusy si děti mohou části přírody osahat i v prostředí mateřské školy a dát si je do souvislostí s různými variantami předávání poznatků přímo v přírodě.

Společně také chystáme oslavu narozenin všech dětí v příslušném měsíci, kde hrajeme pohádky motivované ročními ekoprojekty (Studánky víly Rozárky, Zelený ostrov, Zlatý klíček, Vyprávění starého stromu, Luční školka, Za bludným kořenem).

V rámci třídních vzdělávacích programů hrajeme divadelní či loutková představení s dětmi, ve kterých přibližujeme ekologická témata prostřednictvím klasických pohádek a pohádek O krtečkovi.

Též máme zpracovaný program na téma multikultura. Děti se pomocí tohoto programu seznamují se svými vrstevníky z různých rozvojových zemí. Prostřednictvím fotografií si děti mohou představit a uvědomit odlišnosti. Díky různorodým aktivitám a pracovním činnostem naše děti poznávají, jak si jinde děti hrají, s jakými hračkami, jaké jí jídlo, jak slaví narozeniny, jak se oblékají, jak se učí, jak mluví apod.

Těmito programy ekologická výchova dětí nekončí. Ovlivňujeme je i každodenními činnostmi a příkladem ke kladnému vztahu k přírodě a tím i k její ochraně. Předškolní dítě ještě dokáže ctít autority, má snahu napodobovat, nemá zlé úmysly něco ničit. Proto se musíme my dospělí v přírodě chovat přirozeně, s úctou, mluvit o přírodě jako o něčem krásném, tajuplném, zázračném, aby to u dětí vzbuzovalo zvědavost a touhu po jejím poznávání a ochraně.

K tomuto účelu plánujeme mimořádné akce pro děti a rodiče – brigády, Jarmark, Den Země či slavnosti na zahradě školy. V rámci těchto akcí nabízíme tvořivé dílny, kde využíváme přírodní a zbytkové materiály (kartony, krabičky, látky, bavlnky apod.). Na třídách používáme jednostranně potištěného papíru nebo vyrábíme ruční papír. Společně s rodiči třídíme odpad – papír, hliník, plast, sklo, baterie, na zahradě kompostujeme, pořádáme podzimní a jarní burzy.

Jsme zaregistrováni v celostátní síti mateřských škol se zájmem o ekologii MRKVIČKA, využíváme seminářů a programů pro děti z ekologického zařízení Lipka.

Ekologická výchova je o harmonizaci člověka, kultury a přírody a realizaci hodnot, jako jsou pravda, dobro, krása, užitek, zdraví. Význam ekologické výchovy již vlastně vyjádřil J. A. Komenský. Ušlechtilý člověk je člověk s úctou k životu současnému i budoucímu a může zajistit harmonii ve vztahu člověk – příroda (přírodní prostředí). Je důležité začít s ekologickou výchovou již v mateřské škole, neboť předškolní děti určité zkušenosti a návyky teprve získávají. A tak i v ekologické výchově platí přísloví: „Co se v mládí naučíš...”

Metody, prostředky a formy vzdělávání

Vzdělávání a výchovu uskutečňujeme při všech aktivitách a situacích v průběhu dne. Vzdělávací cíle naplňujeme spontánními činnostmi (výběr dětmi, dostupnost hraček, pomůcek a materiálu k tématu), částečně řízenými činnostmi (navazování na spontánní činnosti, reakce na děti nebo předem připravená nabídka, kdy pak děti pracují samostatně) i řízenými činnostmi (cílená, záměrná, předem připravená aktivita vyžadující přítomnost a vedení učitelky). Činnosti se zakládají na aktivní účasti dětí. Činnosti nabízíme ve skupinách, individuálně nebo jsou součástí dopoledního společného kruhu. Využíváme především tyto metody - praktické činnosti, prožitkové, situační, kooperativní učení hrou a činnostmi dětí a spontánní sociální učení (nápodobou).

Hlavními a nezastupitelnými prostředky jsou různé typy her a zábavy. Hry (tvořivé, konstruktivní, společenské, námětové, didaktické a pohybové) a zábavy (slavnosti, mimořádné dny, divadla apod.) jsou společně s pohádkami základním a motivačním prvkem, který dětem umožňuje obohacovat jejich znalosti a dovednosti. Rovněž napomáhají k pěstování kamarádských vztahů a podporují rozvoj citových, morálních a volných vlastností. Činnosti volíme tak, aby dny v MŠ nebyly jednotvárné, aby byly pro děti přínosem a rozvíjely jejich osobnost.

Individualizace je zajištěna v třídním vzdělávacím programu (TVP) plánováním vzdělávacího obsahu ve všech typech inteligencí (dle J. Gardnera). Individuální přístup je zajištěn podporou dítěte v jeho slabých i silných stránkách (dle diagnostických zjištění).

Rozvoj dítěte probíhá především v rodině, mateřská škola je doplňkem výchovy v rodině. Ve spolupráci s rodinou se daří efektivní rozvoj dítěte. Navázání spolupráce umožňuje rodičům i učitelům sledovat vývoj dítěte, doplňovat si informace o pokrocích, snadněji řešit případné problémy.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování PLPP a IVP se ŠVP

Plán pedagogické podpory (PLPP) sestavují třídní učitelky, konzultují ho s koordinátorem inkluze. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním probíhají rozhovory se všemi učitelkami, s cílem stanovení např. metod práce s dítětem, způsobů kontroly osvojení znalostí, dovedností, návyků a základních pravidel chování. Koordinátor inkluze konzultuje termín přípravy PLPP, společné schůzky s rodiči, učitelkami a vedoucí učitelkou. PLPP je dokument vytvořený dle potřeby. Dokument vytváří třídní učitelky na základě pozorování a dalších forem pedagogické diagnostiky.

Vytvoření plánu pedagogické podpory a individuálního vzdělávacího plánu je zahájeno okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí je termín vyhodnocení naplňování a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení, je-li to účelné. K dokumentu se vyjadřují i další učitelky.

PLPP a IVP jsou dokumenty otevřené, v průběhu školního roku je možno jeho znění upravovat a doplňovat tak, aby daná opatření byla co nejvíce v souladu s rozvojem a potřebami dítěte. S tímto dokumentem jsou seznámeni zákonní zástupci dítěte, škola

je také informuje o případných změnách dokumentu. PLPP a IVP jsou hodnoceny vždy na konci školního roku a dle potřeby předkládány školskému poradenskému zařízení.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování PLPP a IVP nadaného dítěte

Plán pedagogické podpory sestavují třídní učitelky ve spolupráci s ostatními učitelkami, konzultují ho s koordinátorem inkluze. PLPP má písemnou podobu. Koordinátor inkluze konzultuje termín přípravy PLPP, společné schůzky s rodiči, učitelkami a vedoucí učitelkou. PLPP je dokument vytvořený dle potřeby. Dokument vytváří třídní učitelky na základě pozorování a dalších forem pedagogické diagnostiky.

Vytvoření IVP je zahájeno okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné. K dokumentu se vyjadřují i další učitelky.

PLPP a IVP jsou dokumenty otevřené, v průběhu školního roku je možno jeho znění upravovat a doplňovat tak, aby daná opatření byla co nejvíce v souladu s rozvojem a potřebami dítěte. Mohou být zpracovány i na kratší období, než je školní rok. S tímto dokumentem jsou seznámeni zákonní zástupci dítěte, škola je také informuje o případných změnách dokumentu.

Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let

Ve vzdělávání převládají spontánní činnosti, nejčastěji uplatňujeme individuální nebo skupinovou formu činností, akceptujeme vývojová specifika.

Principy – jednoduchost, časová nenáročnost, známé prostředí a nejbližší okolí, smysluplnost a podnětnost, dostatek času pro volný pohyb a hru.

Metody – učení hrou a činností, spontánní sociální učení nápodobou, prožitkové a situační učení.

Vzdělávací nabídka

Spontánní hry

Námětové hry

Didaktické hry a hry na aktivizaci rozumových schopností

Hry podporující rozvoj citových, morálních a volních vlastností, sebedůvěry a kamarádských vztahů

Hry s pravidly

Pohybové činnosti:

- pohybové hry na procvičování obratnosti, rychlosti a postřehu

- pohybové aktivity v přírodním terénu

- vycházky do okolí

- volný pohyb na zahradě

- hry s dopravní tematikou

- cvičení na balónech

- psychomotorické hry

- relaxační hry

Jazykové a literární činnosti:

- jazykové hry na rozvoj slovní zásoby a souvislého vyjadřování

- jazykové hry na rozvoj fonemického sluchu a zdokonalování správné výslovnosti
- analyticko-syntetické činnosti
- rozhovory, popis, vyprávění
- recitace
- dramatizace
- předčítání
- orientace v obrázkových knihách a encyklopediích

Hudební činnosti:

- zpěv
- hudebně-pohybové hry
- rytmizace a melodizace říkadel
- hry s rytmickými a melodickými nástroji
- poslech zvuků, hudby
- hry na zrakové a sluchové vnímání
- tanečky

Výtvarné činnosti:

- grafomotorika
- kreslení a malování
- modelování
- koláže
- landart

Pracovní činnosti:

- sebeobsluha a úklid
- hygienické návyky
- práce s papírem
- přírodním materiálem, hlinou, pískem
- konstruktivní hry

Matematické činnosti:

- manipulace s předměty
- hry na orientaci v prostoru, v čase
- cesty a labyrinty
- řazení, třídění, porovnávání a seskupování předmětů
- hry s čísly, geometrickými tvary
- hry na logické myšlení
- hry na rozvoj paměti

Přírodní činnosti:

- ekoprojektové dny
- smyslové hry
- pozorování
- experimenty
- tvořivé dílny s přírodninami
- tematické vycházky k různým biotopům

Zábavné činnosti:

- narozeninové dny s ekopohádkami
- návštěvy divadel, koncertů, ekoprogramů
- výlety
- zahradní slavnosti
- akce pro rodiče s dětmi

VI. VZDĚLÁVACÍ OBSAH

INTEGROVANÉ BLOKY

1. **Poznáváme přírodu** (ochrana, jaro, léto, podzim, zima, počasí...)
2. **Život kolem nás** (já, rodina, škola, vesnice, zaměstnání, doprava...)
3. **Bavíme se s tradicemi** (Vánoce, Velikonoce, Svátek matek, Den dětí, karneval, Den Země, rozlučka s předškoláky...)
4. **Žijeme zdravě** (lidské tělo, sport, zdravá výživa, protidrogová prevence...)
5. **Bylo - nebylo** (jak se žilo dříve, multikultura, vesmír, pohádky, fantazie...)

1. POZNÁVÁME PŘÍRODU

Charakteristika bloku

- vytváření povědomí o vlastní sounáležitosti s živou a neživou přírodou, s planetou Zemí
- pomoc při pečování o okolní životní prostředí a zahradu MŠ
- poznávání biotopů s jejich zvířaty a rostlinami
- seznamování s ochranou přírody, s tříděním odpadů
- osvojování poznatků o charakteristických znacích přírody
- pozorování zahrady v proměnách ročních období
- seznamování se změnami počasí a jeho vlivy na přírodu a lidi

Tematické celky

Barvy podzimu
Co se děje v zimě
Jarní probuzení
Hurá na prázdniny

Vzdělávací cíle

- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky, ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí (DT)
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností (DT)
- rozvoj řečových schopností a jazyk. dovedností receptivních i produktivních (DP)
- získání relativní citové samostatnosti (DP)
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních (DD)
- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí (DS)
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách (DS)
- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu (DSv)
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit (DSv)

- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí (DSv)
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy (DSv)

Kompetence

Kompetence k učení

- dítě soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- dítě klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo

Kompetence k řešení problémů

- dítě problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost

Komunikativní kompetence

- dítě průběžně rozšiřuje slovní zásobu, aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím

Sociální a personální kompetence

- dítě samostatně rozhoduje o svých činnostech, umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej

Činnostní a občanské kompetence

- dítě se zajímá o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřené aktuálnímu dění
- dítě má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat
- dítě ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit

2. ŽIVOT KOLEM NÁS

Charakteristika bloku

- uvědomování si své jedinečnosti, role v rodině
- rozvíjení kamarádkých vztahů, sounáležitosti ke skupině
- osvojování a upevňování pravidel chování a dovedností pro navazování vztahů
- vytváření prosociálních postojů, jako je spolupráce, tolerance, ohleduplnost, úcta, řešení sporů a porozumění
- osvojování základních poznatků o místě, v němž dítě žije

Tematické celky

Já a kamarádi
 Já a moje rodina
 Kde jsem doma
 Čím budu?

Vzdělávací cíle

- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci (DP)
- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (DP)
- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému (DD)
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (DD)
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí, přináležet k tomuto společenství a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané (DS)
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám (DSv)
- rozvoj komunikativních dovedností a kultivovaného projevu (DP)
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení (DP)
- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem (DD)
- rozvoj kooperativních dovedností (DD)
- rozvoj základních kulturně-společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny (DS)

Kompetence

Kompetence k učení

- dítě odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých
- dítě získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení

Kompetence k řešení problémů

- dítě si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
- dítě řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého

Komunikativní kompetence

- dítě ovládá řeč, hovoří ve vhodně zformulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- dítě v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou
- dítě ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní

Sociální a personální kompetence

- dítě je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným
- dítě se spolupodílí na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim
- dítě dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- dítě se ve skupině dokáže prosadit, ale i podřídí, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní

společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy

- dítě chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování

Činnostní a občanské kompetence

- svoje činnosti a hry se dítě učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- dítě spoluvytváří pravidla společenského soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat
- dítě si uvědomuje svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu

3. BAVÍME SE S TRADICEMI

Charakteristika bloku

- vytváření vztahů k tradicím
- rozvíjení pozitivních citů a sebedůvěry při rituálech ve škole
- podporování zájmu o výtvarné a pracovní činnosti
- rozvíjení řečové schopnosti a komunikační dovednosti

Tematické celky

Naše oslavy

Vzdělávací cíle

- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení, psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy verbální i neverbální (DP)
- posilování přirozených poznávacích citů (DP)
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- rozvoj a kultivace mravního a estetického vnímání, citění a prožívání (DP)
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňující pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit (DP)
- rozvoj společenského a estetického vkusu (DS)
- rozvoj tvořivosti (DP)

Kompetence

Kompetence k učení

- dítě se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si pamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům

Kompetence k řešení problémů

- dítě se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

Komunikační kompetence

- dítě se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)

Sociální a personální kompetence

- dítě napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí

Činnostní a občanské kompetence

- dítě dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky

4. ŽIJEME ZDRAVĚ

Charakteristika bloku

- rozvíjení a používání všech smyslů
- osvojování poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví a zdravé výživy, bezpečí, osobní pohody a pohody prostředí
- zvládání běžných činností a pohybových dovedností, upevňování sebeobslužných a hygienických návyků
- uvědomování si nebezpečí

Tematické celky

Chci být zdravý

Moje tělo

Co je pro mne nebezpečné?

Vzdělávací cíle

- rozvoj a užívání všech smyslů (DT)
- uvědomění si vlastního těla (DT)
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě (DT)
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (DP)
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými (DD)
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat (DS)
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí (DT)
- vytváření základů pro práci s informacemi (DP)
- rozvoj psychické a fyzické zdatnosti (DT)
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu (DT)

Kompetence

Kompetence k učení

- dítě, pokud se mu dostává uznání a ocenění, se učí s chutí

Kompetence k řešení problémů

- dítě při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických

i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení jednoduchých úloh a situací a využívá je v dalších situacích

- dítě chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou iniciativou a může situaci ovlivnit

Sociální a personální kompetence

- dítě si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- dítě se při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích chová obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout

Činnostní a občanské kompetence

- dítě odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem
- dítě chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá
- dítě dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

5. BYLO - NEBYLO

Charakteristika bloku

- poznávání světa lidí – kultura, umění, technika – teď i dříve
- vytváření základů aktivních a pozitivních postojů k práci prostřednictvím pohádek
- seznamování s jinými kulturami
- podporování představivosti a fantazie

Tematické celky

Mám rád pohádky

O čem sním

Jak to bylo dřív

Cesta kolem světa

Vzdělávací cíle

- rozvoj schopnosti sebeovládání (DP)
- vytváření prosociálních postojů (DD)
- seznamování se světem lidí, kultury a umění, vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností (DS)
- poznávání jiných kultur (DSv)
- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách (DSv)
- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému, rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie (DP)

Kompetence

Kompetence k učení

- dítě má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije

Kompetence k řešení problémů

- dítě rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit
- dítě si zpřesňuje početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti

Komunikativní kompetence

- dítě se domlouvá gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
- dítě dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)
- dítě ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku

Činnostní a občanské kompetence

- dítě má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce a úsilí druhých
- dítě chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky

TŘÍDNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM (TVP):

Jednotlivé tematické celky rozpracováváme na třídách společně. Hlavní motivací jsou pohádky. Hry, činnosti a aktivity plánujeme dle inteligencí H. Gardnera. Vzdělávací nabídku přizpůsobujeme aktuálním příležitostem a situacím, vycházíme z individuálních potřeb a zájmů dětí, upravujeme ji s ohledem na výsledky vzdělávání dětí.

Návrh pohádek k integrovaným blokům:

1. Poznáváme přírodu

- O dvanácti měsíčkách (roční období)
- O jabloňce (roční období)
- Perníková chaloupka (lesní plodiny)
- Boudo, budko (třídění odpadů)
- O veliké řepě (plody podzimu)
- O Koblížkovi (lesní zvířata-stopy)
- Zvířátka a loupežníci (domácí zvířata)
- Šípková Růženka (květiny)
- Ferda Mravenec
- Včelka Májka
- Včelí medvídci

2. Život kolem nás

- O poslušných kůzlátkách (rodina-poslušnost)
- O Budulínkovi (rodina-neposlušnost)
- Kuřátko a obilí (rodina)
- Tři prasátka (řemesla)
- O kohoutkovi a slepičce (řemesla)
- Myška a lev (kamarádství)
- O zlé koze (kamarádství)
- Krtek a kamarádi (seznamovací)
- Krtek ve městě (město)
- Krtek a autíčko (doprava)
- O veselé mašině (doprava)
- Hrnečku, vař! (vesnice)
- Popelka (město a vesnice)

3. Bavíme se tradicemi

- Čert a Káča
- Krtek a Vánoce
- Malá čarodějnice
- Chaloupka na vršku
- Malá jarní pohádka
- O zeleném vajíčku
- Velikonoce – Devět
- Jak šlo vejce na vandr
- Kdy je maminka nejkrásnější

4. Žijeme zdravě

- Otesánek (nepřejídat se)
- O nenasytném vrabci (nejíst jen to oblíbené)

- O Smolíčkovi (nechodit nikam s cizími lidmi)
- Sněhurka a sedm trpaslíků (nebrat si nic od cizích lidí)
- Jak krtek uzdravil myšku
- Červená Karkulka (nemocná babička – bylinky)
- Sůl nad zlato (zdraví, smysly)
- Polámal se mraveneček (úrazy)

5. Bylo - nebylo

- Drak dvanáctihlavý (fantazie)
- Princ Bajaja (fantazie)
- O ošklivém káčátku (multikultura)
- O koťátku, které zapomnělo mňoukat (multikultura)
- Princ a Večernice (vesmír)
- Zlatovláska (kouzla)
- Dlouhý, Široký a Bystrozraký (multikultura)
- Malá mořská víla (moře)
- Pohádky Tisíce a jedné noci
- Pipi dlouhá punčocha (Švédsko)

VII. EVALUAČNÍ SYSTÉM

Za dílčí evaluace v MŠ zodpovídá vedoucí učitelka – sešit pedagogických porad, záznamy o hospitaci a sebevzdělávání, dětská portfolia, diagnostika, výroční zpráva a další.

Cílem evaluace je ověřovat a zlepšovat kvalitu výsledků výchovy a vzdělávání dětí, veškerých činností, akcí a podmínek školy.
Systém evaluace bude dle potřeby měněn a upravován, aby byl vyhovující a funkční.

Hodnocení ŠVP

Hodnotí učitelky na pedagogické poradě.

Časový plán:

- po čtyřech letech - písemně
- zhodnotit funkčnost, reálnost a možnosti pro další zkvalitnění vzdělávání

Kritéria:

- sjednocuje podstatné, je jasný, srozumitelný
- naplňování koncepčních a vzdělávacích cílů a záměrů
- je pomocníkem pro učitelky při přípravě TVP
- je dokladem o promyšlenosti a cílevědomosti práce v MŠ

Je prováděno srovnáváním s kritérii, rozhovory, sledováním osobní zodpovědnosti za plnění daných kompetencí a úkolů.

Hodnocení TVP

Hodnotí učitelky na třídách.

Časový plán:

- každodenní zpětná vazba učitelek na třídě - ústně
- zpětná vazba po ukončení tematického celku - písemně

Kritéria:

- naplňování cílů a kompetencí
- je reálný, funkční, srozumitelný, promyšlený
- obsahuje činnosti pro všechny typy inteligence
- vstup do integrovaných bloků, tematických celků

Je prováděno pozorováním, rozhovory s rodiči i dětmi, diskuzemi s kolegyněmi, porovnáváním s plánovanými záměry, srovnáváním s kritérii.

Hodnocení plánu akcí

Hodnotí učitelky na pedagogické poradě.

Časový plán:

- ročně - písemně

Kritéria:

- funkčnost, potřebnost, obsahová náplň

Je prováděno diskuzemi, připomínkováním, srovnáváním s kritérii.

Hodnocení tříd

Hodnotí učitelky na pedagogických poradách.

Časový plán:

- pololetně - písemně
- ročně - písemně

Kritéria:

- složení třídy, průměrná docházka
- nemocnost, prázdninové provozy
- adaptace nových dětí
- výsledky vzdělávání - dodržování pravidel, zpětná vazba tematických celků a diagnostiky
- výsledky dětí odcházejících do ZŠ
- odklady školní docházky
- úroveň vzdělávacího procesu - komunikace s dětmi, sledování dětí, plánování, metody a formy práce s dětmi
- podmínky vzdělávání - volný pohyb a relaxace, stolování, spontánní hra, podnětné, věcné prostředí, vztahy s rodiči...
- naplňování stanovených záměrů a cílů
- návrhy opatření, zlepšení

Je prováděno srovnáním s kritérii, rozhovory s kolegyní na třídě.

Hodnocení pedagogické práce

Hodnotí učitelky na pedagogické poradě.

Časový plán:

- ročně - ústně

Kritéria:

- využití souběžného působení učitelek v přímé práci s dětmi
- vyváženost spontánních a řízených činností
- vhodnost pomůcek, využití literatury, viditelnost tématu
- funkčnost zvolených metod, forem a prostředků, podnětnost motivace
- zapojování všech smyslů, využívání prožitků, citů a zájmů dětí
- preferování vzájemné spolupráce a komunikace dětí, aktivní spoluúčast a seberealizace
- prostor pro verbální projev a sebevyjádření dětí
- oceňování snahy a pokroku v dovednostech dítěte, vedení dětí k sebehodnocení
- podpora a rozvoj samostatnosti dětí při sebeobslužných činnostech
- akceptace dohodnutých pravidel, rozvoj hygienických, společenských a kulturních návyků
- respektování individuálního tempa dětí, pomoc a povzbuzování dětí
- soulad se ŠVP

Je prováděno hospitační činností, pozorováním a rozhovory s kolegyněmi, analýzou třídní dokumentace a diagnostiky, srovnáváním s kritérii.

Vzájemná hospitace je prováděna denně bez záznamů z důvodu propojenosti místností. Učitelky většinu dne na sebe vzájemně vidí, mohou si sdělovat rady a připomínky, mohou spolupracovat. Taková hospitace slouží ke sjednocení působení na děti a výměně zkušeností. Termín komplexní hospitace je oznámen předem.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Hodnotí učitelky na pedagogických poradách.

Časový plán:

- ročně - písemně

Kritéria:

Věcné podmínky

- využití prostoru, hrací kouty
- nábytek, TV nářadí, lehátka, hygienické zařízení
- vybavení hračkami, pomůckami, materiálem
- výzdoba, dětské výtvary
- zahrada

Životaspráva

- vyvážená strava, pitný režim
- flexibilita denního řádu
- pravidelný pobyt venku
- individuální potřeba aktivity, pohybu, spánku, odpočinku

Psychosociální podmínky

- adaptace s rodiči, možnost své hračky
- osobní přivítání v MŠ, vzájemná empatie
- samostatný výběr činností a hraček, nenásilné přerušování, dokončení hry
- volný pohyb po třídě, na WC, samostatnost
- otevřená komunikace
- učitelka pojmenovává pozitivní projevy, chování a výtvary dětí konkrétně, nezobecňuje
- učitelka snižuje polohu k dětem, naslouchá, nezlehčuje a respektuje názory dětí
- učitelka neřeší problémy a konflikty za děti, nechá je samostatně rozhodovat a hodnotit

Organizace

- aktuální pružnost denního řádu
- pohybové aktivity, spontánní a řízené činnosti
- individuální adaptace, zázemí, soukromí, vlastní tempo
- vlastní aktivity a experimentování dětí
- plánování individuální, skupinové a frontální činnosti - vyváženost
- spojování tříd

Řízení MŠ

- vymezení povinností a úkolů pracovníků
- vzájemná důvěra, tolerance, spolupráce
- práce v týmu, plánování, evaluace
- spolupráce se ZŠ, zřizovatelem, s místními organizacemi, s odborníky poskytujícími pomoc zejména při řešení individuálních výchovných a vzdělávacích problémů dětí

Personál a pedagogické zajištění

- kvalifikovanost, sebevzdělávání
- efektivnost pedagogické pracovní doby
- profesionální přístup všech zaměstnanců
- specializované služby (logoped, psycholog, lékař apod.)

Spoluúčast rodičů

- oboustranná důvěra, diskrétnost, ohleduplnost, otevřenost, vstřícnost
- pravidelná informovanost, spolupodílení se na programu MŠ
- společný postup při výchově a vzdělávání dětí, ochota spolupracovat
- poradenský servis
- účast rodičů na akcích školy

- zájem rodičů o dění v MŠ, jejich náměty, připomínky... (viz schránka, dotazníky, kronika)

Vzdělávání dětí se specifickými potřebami

- tvorba PLPP a IVP
- využití podpůrných opatření
- spolupráce se školským poradenským zařízením

Vzdělávání dětí nadaných

- tvorba PLPP a IVP
- využití podpůrných opatření
- spolupráce se školským poradenským zařízením

Vzdělávání dětí od dvou do tří let

- vybavení hračkami, pomůckami
- prostor pro hru a pohyb
- realizace činností
- přizpůsobování režimu dne
- hygienické zázemí
- úvazky učitelek, personální zajištění

Je prováděno analýzou podmínek, diskuzemi s provozními pracovníky, diskuzemi s ředitelem školy, srovnáváním s kritérii.

Sebehodnocení

Hodnotí učitelky.

Časový plán:

- každodenně - ústně, s kolegyní ve třídě
- ročně - písemně

Sebehodnotící formulář:

- plánování vzdělávání
- prostředí pro učení
- procesy učení
- hodnocení vzdělávacích pokroků dětí
- reflexe vzdělávání
- rozvoj školy a spolupráce s kolegy
- spolupráce s rodiči a širší veřejností
- profesní rozvoj učitele

Je prováděna vzhledem k vlastní osobě.

Hodnocení výsledků předškolního vzdělávání

Hodnotí učitelky, průběžně.

Význam hodnocení

Hodnocení není považováno za posouzení - kontrolu výsledků vzdělávání, ale jeho cílem je působit na rozvoj celé osobnosti dítěte a její motivace k lepším výkonům. Vnímáme ho jako součást diagnostické činnosti učitele, v níž zjišťuje komplexní informace o dítěti, které využije k dalšímu plánování vývoje dítěte a k jeho stimulaci. V předškolním vzdělávání jde o rozvoj celé osobnosti dítěte a pokládání základů k celoživotnímu vzdělávání. Neměla by být opomenuta ani snaha o rozvoj dovednosti sebehodnocení.

Sebehodnocení dětí

Se sebehodnocením seznamujeme děti přibližně od 4 let.

Učíme děti ústně vysvětlovat, popsat, hodnotit a zdůvodňovat co udělat lépe.

U čtyřletých máme dvě možnosti:

😊 – povedlo se, umím, líbí se mi to

😞 – nepovedlo se, neumím, nelíbí se mi to

U předškoláků máme tři možnosti:

😊 – povedlo se, umím, líbí se mi to, splnil jsem kritéria (pracovní listy)

😞 – něco se nepovedlo, ještě neumím, zkouším to, část jsem nesplnil dle kritérií

😞 – nedaří se mi to, odbyl jsem to, nesplnil jsem kritéria

Hodnocení pokroků dítěte jako východisko individualizace vzdělávání

Jde o proces průběžného hodnocení – pedagogická diagnostika.

Ta velmi úzce souvisí s individualizací vzdělávání (vyplývá z cílů školského zákona i RVP PV):

- akceptovat přirozená vývojová specifika dětí a důsledně je promítat do obsahu, forem a metod jejich vzdělávání
- umožňovat rozvoj a vzdělávání každého dítěte v rozsahu jeho individuálních možností a potřeb
- zaměřit se na vytváření základů klíčových kompetencí dosažitelných v etapě předškolního vzdělávání
- vytvářet předpoklady pro pokračování ve vzdělávání tím, že budou maximálně podporovány individuální rozvojové možnosti dětí a bude umožňováno každému dítěti dospět k optimální (individuálně dosažitelné) úrovni osobního rozvoje a učení

Portfolio dítěte

= soubor různých produktů dítěte, které dokumentují práci dítěte a jeho vývoj za určité období. V mateřské škole se označuje jako tzv. vedení záznamů o dětech:

- vstupní informace o dítěti (dotazník od rodičů)
- záznamy z pozorování (TVP)
- kresba (památníček, výtvarné práce)
- průběžný diagnostický záznam
- pracovní listy zaměřené na sledování školní zralosti (grafomotorika, jemná motorika, matematické představy, zrakové vnímání, sluchové vnímání, omalovánky apod.)
- další dokumenty (zpráva z vyšetření ve ŠPZ, záznam z rozhovoru s rodiči, fotografie, PLPP apod.)

Spolupráce s rodiči jako základ efektivního vzdělávání a hodnocení dětí

Rozvoj dítěte probíhá především v rodině, mateřská škola je doplňkem výchovy v rodině. Ve spolupráci s rodinou se daří efektivní rozvoj dítěte. Navázání spolupráce umožňuje rodičům i učitelům sledovat vývoj dítěte, doplňovat si informace o pokrocích, snadněji řešit případné problémy.

- adaptační program, umožnění vstupu rodičů do třídy
- pedagogové informují rodiče o prospívání jejich dítěte (rozhovory dle potřeby či konzultace dle domluvy)

- pořádání společných akcí (brigády, tvořivé dílny, burzy, posezení s vystoupením dětí, výlet apod.)
- ESS (edukativně-stimulační skupinky) – program pro rodiče a dítě, kde se hravou formou rozvíjí schopnosti, dovednosti a funkce důležité pro zvládnutí trivია. Rodiče tak získávají představu o tom, jak učitelky připravují děti na školu v různých oblastech – jemná a hrubá motorika, grafomotorika, řečový projev, myšlení, paměť, zrakové a sluchové vnímání, fonemický sluch, prostorová a pravolevá orientace, početní představy a orientace v čase. Rodiče vidí spolupráci s učitelkou a s ostatními dětmi, vidí, jak děti reagují, jak se zapojují. Mají možnost konzultace s učitelkami ihned nebo si konzultaci ke školní zralosti domluvit.

KONTROLNÍ ČINNOST

Realizuje vedoucí učitelka – ústně, dle potřeby písemně.

Průběžné kontroly zaměřené na:

- dodržování pracovní doby
- účelnost využívání pracovní doby
- příprava na vzdělávací proces
- zajištění bezpečnosti
- estetická výzdoba tříd, šatny
- dodržování hygienických pravidel
- provádění úklidu dle rozpisu provozních pracovníků

Průběžná kontrola dokumentace:

- třídní knihy
- evidence docházky
- evidenčních listů – aktualizace
- diagnostika
- TVP, soulad s ŠVP
- PLPP, IVP

Smyslem kontrolní a hospitační činnosti je vést zaměstnance ke správnému plnění povinností vyplývajících z jejich pracovního zařazení a kompetencí. Kontrolní a hospitační činnost je metodickou pomocí k nápravě chyb, každý zaměstnanec má právo se vyjádřit k závěrům.

metodickou pomocí k nápravě chyb, každý zaměstnanec má právo se vyjádřit k závěrům.